

Pestprotocol	
Stappenplan bij conflicten en pestgedrag	
Stap 0: zelf proberen op te lossen	
Als leerlingen een conflict met elkaar hebben, stimuleren wij ze eerst om het conflict zelf op te lossen. Hierbij is het wel heel belangrijk dat de leerkracht controleert of dit gelukt is. Op het moment dat het voor een van de leerlingen niet goed genoeg opgelost wordt, gaat het stappenplan in werking.	
Stap 1: Bemiddelingsgesprek bij een eenmalig incident / conflict	
Wanneer	Ter plekke bij het signaleren van het incident/conflict. Indien niet mogelijk, dan z.s.m. (liefst op dezelfde dag)
Waarom	Vaak ontstaat pesten door een eenmalig conflict of incident dat niet wordt opgelost. Het doel van dit bemiddelingsgesprek is het bevorderen van wederzijds empathie waardoor er begrip tot stand komt en er de mogelijkheid ontstaat om tot oplossingen te komen.
Wie	Leerkracht en betrokken leerlingen
Hoe	Een bemiddelingsgesprek op basis van de principes van Gesprek zonder Schuldvraag. Dit gesprek wordt in een verkorte variant gevoerd (vooral fase 1-2-3).
Stap 2: Afspraken evalueren	
Wanneer	Na 2 dagen, na een week en na een maand
Waarom	Het actief volgen of gemaakte afspraken in het bemiddelingsgesprek nagekomen worden.
Wie	Leerkracht en betrokken leerlingen
Hoe	Dit kunnen korte gesprekje zijn van 2 minuten indien het goed loopt. Geven van complimenten als het de leerlingen gelukt is om zich aan de afspraken te houden.
Stap 3: Bij aanhoudelijk pestgedrag : Gesprek zonder schuldvraag	
Wanneer	-Als blijkt dat het de leerling(en) niet lukt om zich aan de afspraken te houden bij stap 2 -Als de leerkracht te horen krijgt dat er een ruzie of pestgedrag afspeelt
Waarom	Zie stap 1. Daarnaast ook omdat je nu inzet op gedragsverandering door oplossingen te oefenen. Communicatie in combinatie met gedragstraining is het belangrijkste middel op een pestprobleem te doorbreken.
Wie	-Leerkracht met betrokken leerlingen -Evt. APC met betrokken leerlingen
Hoe	Gesprek zonder schuldvraag, alle fasen. Let op: spreek eventueel eerst even apart met de leerling die gepest wordt waarin je uitleg wat je gaat doen om diegene wat voor te bereiden op een gesprek met de leerling die pest.
Stap 4: Anderen op de hoogte brengen.	
Wanneer	Als je een gesprek zonder schuldvraag in stap 3 hebt gevoerd, breng je op dezelfde dag ouders en APC op de hoogte

Waarom	Voor een goede samenwerking is het fijn als ouders en APC weten dat er een gesprek heeft plaatsgevonden en dat zij op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken.
Wie	Degene die het gesprek met de leerling heeft gevoerd.
Hoe	Ouder en APC: Telefonisch contact opnemen. Hierin wordt benoemd hoe het gesprek is verlopen (proces) en welke afspraken er gemaakt zijn. Na dit gesprek ook ter bevestiging deze inhoud per mail versturen naar ouders en opslaan in Parnassys als "oudercontact" met als onderwerp "gesprek zonder schuldvraag". Team: leerkracht die het aangaat even mailen of persoonlijk op de hoogte brengen. Kan ook via de wekelijkse memo naar het team indien dit nodig is. Indien nodig BSO even aanspreken.
Stap 5: Oudergesprek	
Wanneer	Als bovenstaande stappen geen (gewenste) verandering laten zien en pestgedrag blijft aanhouden.
Waarom	-Als school stelling nemen tegen het pestgedrag. -Delen van zorgen met ouders. -In overleg met ouders werken aan een bevredigende oplossing.
Wie	Leerkracht met ouders gepeste leerling. Leerkracht met ouders leerling die pest. Naast leerkracht sluit ook IB of APC aan bij dit gesprek.
Hoe	Ouders informeren over de situatie en over hetgeen school hier al aan gedaan heeft. Ouders serieus nemen in hetgeen zij vertellen. Adviezen geven over hoe om te gaan met een kind dat gepest wordt of zelf pest. Beleid (zie stap 6 en 7) van school bespreken over hoe hier verder mee om te gaan.
Stap 6: Groepsgesprek	
Wanneer	Als er na stap 5 geen verandering plaatsvindt. Of als je eerder merkt dat de sfeer in de groep lijdt onder hetgeen er gebeurt.
Waarom	De groep laten zien dat je stelling neemt tegen hetgeen gebeurt. Bewustwording van de groep van hetgeen er gebeurt en welke impact dat heeft. Bewustwording van welke rol de leerlingen hebben en wat zij kunnen doen om het te laten stoppen.
Wie	De eigen leerkracht (na overleg met APC) of de APC-er.
Hoe	Met de groep in gesprek over hetgeen de leerkracht gezien of gehoord heeft en hiervoor uitleg vragen. Wat is ieders rol hierin en leerlingen oplossingen laten bedenken. Wat kan jij doen om dit te stoppen? Verschillende rollen binnen pestproblematiek benoemen.
Stap 7: Interventies - sancties	
Wanneer	Als bovenstaande geen (gewenst) effect laat zien en pestgedrag blijft aanhouden.
Waarom	School kan en wil dit gedrag niet accepteren. Beschermen van de veiligheid van leerlingen.
Wie	-Intern overleg met leerkracht, APC-er en IB of directie. -Bovenstaande personen in gesprek met ouders van de leerling die gepest wordt en/of de leerling die pest.

Hoe	Intern overleg: mogelijkheden van interventies bespreken voor de groep / leerkracht. Met ouders van leerling die gepest wordt: samen in overleg om te komen tot mogelijke oplossingen, eventueel inschakelen externe deskundigheid, overleggen wat school nog kan doen. Met ouders van leerling die pest: samen met ouders overeen komen tot een oplossing en eventuele externe hulpverlening. Afspraken maken over handelingswijze op school en thuis. Eventuele sancties bespreken zoals: een opstel over de situatie en zijn/haar rol daarin, binnenblijven / nablijven, schorsing indien het gedrag blijft aanhouden.
-----	---

Gesprek zonder schuldvraag

Fase 1: situatie inleiden

- Contact maken (namen noemen, aanspreken, uitnodigen)
- Feiten melden door middel van een IK-boodschap. (gedrag, wat heb je gezien, gehoord)
- Ieder geeft gevoelens weer door een IK-boodschap.
- Het doel aangeven van het gesprek (uitspreken en oplossen).

Fase 2: Delen

Om de beurt deelnemers laten vertellen wat er is gebeurd en daarna checken bij de anderen:

herkennen ze dit? Laat ze vertellen hoe zij zich voelden en check of ze zich kunnen voorstellen hoe de ander zich voelde? Vraag daarbij ook naar de bedoeling van het gedrag. Als er deelnemers doorheen praten: aangeven dat zij later aan de beurt komen.

Fase 3: Oplossen

- Brainstormen over mogelijke oplossingen. Wat kan een ieder doen om de situatie positief te veranderen?
- Oplossing kiezen met elkaar.
- Checken of iedereen het eens is met de oplossing.
- Evalueren van het gesprek en compliment maken.
- Zorgen voor een positieve afsluiting met gedragslement bijvoorbeeld een compliment voor elkaar, rollenspel.

Fase 4: Oefenen

- Oefenen met de oplossing door het uitspelen in een rollenspel.

Fase 5: Afspraken evalueren en bijsturen

- Afspraken maken over wanneer en hoe te evalueren en gesprek afronden.
- Aanwezig blijven en zo nodig begeleiden, bijstellen, evalueren van de oplossing.
- Vervolggesprek ter evaluatie: hoe gaat het nu? Eventueel samen afspraken nog scherper stellen.

Do's en Dont's

1. Gebruik niet het woord “waarom” als je vragen stelt. Voelt beschuldigend. Gebruik ‘wat maakt nou dat..’, ‘hoe komt het dat..’, etc.
2. Wees je erg bewust van je lichaamstaal! Meer naar 1 van de 2 toe bewegen kan al gevoel partijdigheid opleveren.
3. Vermijd het gebruik van het woord “maar” zoveel mogelijk. Gebruik het woord “en”.

Verschil tussen No Blame en gesprek zonder schuldvraag (GZSV)

No Blame	GZSV
Het slachtoffer wordt apart gehouden van de rest bij het oplossingsgerichte gesprek.	Het slachtoffer wordt wel direct betrokken
Een meer oplossingsgerichte aanpak.	Ontwikkeling van inlevingsvermogen en begrip.
Geen oefening met ander gedrag.	Oefenen met ander gedrag.
Meer ruimte voor initiatief voor de leerlingen.	Minder ruimte voor initiatief.
Er worden voorstellen gedaan door de leerlingen. De verantwoordelijkheid voor de keuze wat uit te voeren ligt geheel bij de leerlingen.	Er worden concrete afspraken gemaakt waar commitment aan gegeven moet worden.
In een verder gevorderd stadium van pesten is de No Blame-methode minder geschikt vanwege vrijblijvendheid.	Concrete en strakke afspraken zijn belangrijk.